

עפ"ת 55952/07/15 - מדינת ישראל נגד איאד אבו רמוז

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 55952-07-15 מדינת ישראל נ' אבו רמוז

בפני: כבוד השופט הבכיר אמנון כהן
המערכת
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
ע"י ב"כ עו"ד עמיחי מרקס
נגד
המשיב
איאד אבו רמוז
ע"י ב"כ עו"ד ואסים דראושה

פסק דין

1. לפניי ערעור על הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי), שניתנה ביום 18.6.15, בפ"ל 9302-11-14, בגדרה זוכה המשיב מחמת הספק מביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן - הפקודה); נהיגה בלא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיף 10א לפקודה; ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970.

רקע

2. ביום 15.3.12 גזר בית המשפט לתעבורה בירושלים על המשיב עונש פסילה לתקופה של שנתיים, אך בצד זה, התיר למשיב לנהוג על טרקטור (ת"ד 7585-03-11). המדינה ערערה על קולת העונש וביום 5.6.12 קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור והאריך את תקופת הפסילה לפרק זמן של שלוש שנים. בנוסף, ביטל את הסיווג של הפסילה וקבע, כי הפסילה תחול גם על נהיגה בטרקטור (עפ"ת 37461-04-12).

ביום 12.3.15 הפקיד המשיב את רישיונו בבית המשפט לתעבורה בירושלים.

ההליך בבית משפט קמא

3. ביום 26.11.14 הוגש כנגד המשיב כתב אישום, לפיו, ביום 22.11.14, בסמוך לשעה 11:50, נהג המשיב בטרקטור בעל לוחית זיהוי 9387400, מכיוון שער שכם לכיוון צומת הנביאים ונעצר בכביש 1 ברחוב הצנחנים-סולטאן סולימן. זאת, אף שהיה פסול מלנהוג כאשר רישיון הנהיגה שלו לא היה בתוקף (פקע כ-12 חודשים קודם לכן) ומבלי שיש בידי תעודת ביטוח בת תוקף על שימוש ברכב (פ"ל 9302-11-14).

עמוד 1

4. ביום 15.2.15, במסגרת תשובתו לאישום, טען ב"כ המשיב כדלקמן: **"אנו מודים בכך כי רישיונו פקע, לא מודים בפסילה כיוון שבגזה"ד שניתן לו בבית משפט לתעבורה בירושלים הוטלה עליו פסילה שסווגה כך שהוא יכול היה לנהוג על טרקטור" ואילו בדיון בערעור שהתקיים בבית המשפט המחוזי לא נכח מתורגמן והמשיב "לא הבין כי כתוצאה מקבלת הערעור נאסר עליו לנהוג בטרקטור והוא נתפס נוהג בטרקטור".**

5. ביום 5.5.15 התקיימה ישיבת ההוכחות. בפתח פרשת התביעה, הגישה המערערת את הודעתו של המשיב במשטרה (מוצג ת/1), אשר נגבתה ע"י השוטרת רס"ל ליטל כהן. בהודעה, נשאל תחילה המשיב, האם ידוע לו שיש לו פסילה, והשיב: **"לא ידוע"**. משכך, נשאל מדוע הפקיד את רישיונו, והשיב, כי **"אמרו לי מותר לי לנהוג על טרקטור"**. אז נשאל, האם רישיון הנהיגה הוא לכל הדרגות, ומסר, **"ככה אמרו לי בבית משפט"** (בש' 11-13 למוצג ת/1). בהמשך, נשאל מהיכן נסע ולאן, והשיב: **"כמה נסעתי הזזתי את הטרקטור, 10 מטר"** (בש' 17), ולבסוף, נשאל האם הוא **"יודע משהו על הפסילה שיש לך בבית משפט לתעבורה ל-3 שנים?"** והשיב: **"כן אמרו לי רק לנהוג על טרקטור"**.

6. במהלך חקירתה הנגדית של רס"ל כהן, הגיש ב"כ המשיב רישיון לרכב מספר 9387400 - הוא המספר המצוין בכתב האישום כמספר הטרקטור בו נהג המשיב - והפנה לכך, שמדובר בכלל במספר של רכב מסוג "גרור", אשר הנהיגה בו אינה מחייבת רישיון. בסוף פרשת התביעה, הגישה המערערת, בהסכמת ההגנה, את דו"ח הפעולה שכתב השוטר ואסים שאהין, בו כתב: **"נסעתי אחרי טרקטור לז. 9381400"** (במוצג ת/2). כפועל יוצא, התברר, שישנו חוסר התאמה בין מספר הרכב המופיע בכתב האישום (9387400) לבין מספר הרכב המופיע בדו"ח הפעולה של השוטר (9381400).

7. לנוכח כך, ובטרם החלה פרשת ההגנה, העלה ב"כ המשיב טענת "אין להשיב לאשמה" וביקש לזכות את המשיב. ב"כ המשיב טען, כי לא נדרש להחזיק ברישיון נהיגה על מנת לעשות שימוש **"ברכב המופיע בהודעתו של ואסים [השוטר] וגם בכתב האישום"** (בע' 8 ש' 17-18 לפרוטוקול הדיון מיום 5.5.15). המדינה, מצידה, טענה, שבשגגה נרשם בכתב האישום מספר רכב אחר, וביקשה מבית המשפט להסתמך על האמור בהודעתו של השוטר ולאפשר לה להגיש כתב אישום מתוקן עם המספר הנכון, כפי שכתב השוטר. בית המשפט קמא קבע בעניין זה: **"אין מקום בשלב זה להתיר תיקון של כתב האישום, יחד עם זאת, אין מקום לזכות את הנאשם גם אם נפל פגם במספר הרכב בכתב האישום הרי שבדו"ח הפעולה מופיע מס' נכון ועורכו מציין במפורש כי מדובר בטרקטור"** (בע' 9 ש' 18-20).

8. בחקירתו הראשית, הציג המשיב את גרסתו לאירוע, כדלקמן: **"אני יש לי איזה עגלה, יש לה איזה מספר. יש לי כלי נוסף עם מנוע חשמלי זה לא צריך רישיון לדבר הזה לדעתי. הוא נטען בחשמל. אני נסעתי כמה מטרים, ראיתי שוטר שאמר לי תעמוד בצד. אני עמדתי ביקש ממני את הפרטים נתתי לו את הרישיון של העגלה ... הלכתי לתחנה דיברו איתי ולא הבנתי אותם"** (בע' 10 ש' 3-6 לפרוטוקול מיום 5.5.15). כן חזר על טענתו, כי הוא לא הבין את תוצאת הערעור בבית המשפט המחוזי, שכן הדיון התנהל בעברית בלא נוכחות מתורגמן, ובתום הדיון, עורך דינו לא הסביר לו את תוצאת הערעור: **"העו"ד אמר לי ללכת והלך זה מה שקרה. אני לא הבנתי מה קרה לא נתנו לי ניירת"** (בש' 24).

9. בהכרעת דינו מיום 18.6.15, התייחס תחילה בית משפט קמא לחוסר ההתאמה בין סוג הרכב המופיע בכתב האישום (טרקטור) לבין כלי הרכב השייך למספר הרישוי המופיע בכתב האישום (גרור). בית משפט קמא קבע, כי מדובר ב"אי התאמה מהותית", שכן נהיגת גרור אינה מחייבת רישיון נהיגה. בנסיבות אלה, כך קבע, היה ניתן לזכות את המשיב מהטעם שהמערערת לא הוכיחה את האשמה המיוחסת למשיב בכתב האישום.

יחד עם זאת, הוסיף בית משפט קמא ובחן, האם ישנן ראיות אחרות שיש בהן להוכיח את אשמתו של המשיב, על אף אי ההתאמה בין סוג הרכב למספרו על פי כתב האישום. בית משפט קמא מצא, כי הראיה היחידה לעניין סוג הרכב בו נהג המשיב, הינה דו"ח הפעולה בו נכתב, שהמשיב נהג בטרקטור. כן ציין, כי דו"ח זה הוגש בהסכמת ההגנה וכי "בכך הסכימה לתוכנו, בין היתר, בכל הנוגע לסוג הרכב שצוין בו". בהמשך לכך, ציין בית המשפט את גרסתו של המשיב בעדותו, כי הוא נהג ב"רכב חשמלי אליו חוברה עגלה שאת רישיונה הוא מסר לשוטר ואשר מספרה נכתב בכתב האישום", וקבע, כי יש באמור להעלות ספק בקשר לסוג הרכב בו נהג. להשקפתו של בית המשפט, אין בעובדה, שבהודעתו במשטרה התייחס המשיב לכלי הרכב בו נהג כאל טרקטור, כדי לשלול את האפשרות, שמדובר באותו כלי רכב חשמלי עליו העיד המשיב בבית המשפט. בהמשך לכך, קבע, כי מאחר שהשוטר שכתב את דו"ח הפעולה, אשר עדותו הייתה יכולה לשפוך אור על סוג הרכב, לא העיד בפניו, לא עלה בידי המערערת לסתור את הספק שעורר המשיב בעדותו בבית המשפט בקשר לסוג הרכב בו נהג.

לסיכום, קבע בית המשפט קמא, כי "לנוכח הפגם המהותי שהתגלה בכתב האישום בנוגע לסוג הרכב בו נהג הנאשם לא אוכל לקבוע למעלה מכל ספק כי הנאשם נהג ביום האירוע נשוא כתב האישום ברכב המחייב רישיון נהיגה". משכך, זיכה את המשיב מחמת הספק, ובהינתן תוצאה זו, לא מצא מקום לדון בשאלה האם ידע המשיב כי הוא פסול מלנהוג, גם לא בטענותיו של המשיב בדבר פגמים בחקירתו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

10. בפתח הודעת הערעור, ציינה המערערת לגבי מספר הרכב בו נטען שהמשיב נהג, כי "טעות הסופר הינה בדו"ח הפעולה" (ר' בסעיף 5 להודעת הערעור). זאת, כאמור, בניגוד לטענתה בפני בית משפט קמא, כי טעות הסופר היא בכתב האישום והמספר הנכון הוא זה שצוין בדו"ח הפעולה. בנוסף, בדיון שהתקיים בפני ביום 15.10.15, מסר ב"כ המערערת, כי "לא נוכל היום לתקן את כתב האישום, במובן זה שאיננו יודעים בוודאות שנוכל לאתר כעת את מס' הטרקטור" (בע' 1 ש' 10-11).

11. לגופה של הכרעת דינו של בית משפט קמא, העלתה המערערת שורה של טענות. תחילה, הפנתה להודעתו של המשיב במשטרה ולתשובתו לאישום, וטענה, כי בית המשפט התעלם מהעובדה, שנהיגתו של המשיב בטרקטור כלל לא הייתה שנויה במחלוקת וכי גרסתו של המשיב לפיה כלל לא נהג בטרקטור אלא ברכב חשמלי, הועלתה לראשונה רק במהלך עדותו בפני בית משפט קמא ומהווה הרחבת חזית. לטענת המערערת, מדובר בגרסה כבושה, שמשקלה נמוך עד אפסי.

פגם נוסף שנפל בהכרעת הדין של בית משפט קמא, טמון, לטענת המערערת, בכך שבית משפט קמא זקף לחובתה,

ולא לחובת ההגנה, את העובדה, שהשטר שכתב בדו"ח הפעולה שהמשיב נהג בטרקטור לא העיד בבית המשפט, וכפועל יוצא, לא סתר את טענת המשיב באשר לסוג הרכב בו נהג המשיב. שכן, הדו"ח הוגש בהסכמה, אשר לדידה של המערער, **"פירושה הסכמה לאמיתות תוכן המסמך, בין היתר באשר לסוג הרכב שצוין בו, ללא הצורך להעיד את עורך המסמך"** (בסעיף 9 להודעת הערעור). בעניין זה, נסמכה המערער על סעיף 10 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, וטענה, כי **"בכך שוויתר על העדת עורך דו"ח הפעולה, הוא [ב"כ המשיב] אמר מפורשות שהמשיב נהג בטרקטור"** (בע' 1 ש' 18-19 לפרוטוקול מיום 15.10.15).

לבסוף, טענה המערער, כי קביעתו של בית משפט קמא **"לפיה קיימת אי התאמה מהותית בין סוג הרכב המופיע בת/2 [דו"ח הפעולה] לבין סוג הרכב המופיע בכתב האישום"** (בסעיף 10 להודעת הערעור), עומדת בסתירה להחלטתו במהלך דיון ההוכחות, כי **"אין מקום לזכות את הנאשם גם אם נפל פגם במספר הרכב בכתב האישום הרי שבדו"ח הפעולה מופיע מס' נכון ועורכו מציין במפורש כי מדובר בטרקטור"** (בע' 9 ש' 18-20 לפרוטוקול מיום 15.5.15). לדידה של המערער, משמעות ההחלטה היא, כי בית משפט קמא **"סמך ידו"** על השטר אשר ציין בדו"ח הפעולה שהמשיב נהג בטרקטור.

בהינתן כל האמור, טענה המערער, כי היה על בית משפט קמא להרשיע את המשיב.

12. מנגד, טען ב"כ המשיב, כי לא נפל כל פגם בהכרעת הדין המזכה. לשיטתו, אין כל סתירה בין הגרסה שמסר המשיב בהודעתו במשטרה ובתשובתו לאישום, לבין הגרסה שמסר בעדותו בבית המשפט. שכן, המשיב ובא כוחו אך תיארו בשפה **"עממית"** את הכלי החשמלי בו נהג המשיב במילה "טרקטור". לדבריו, גם השטר שכתב את דו"ח הפעולה, **"רשם בדו"ח הפעולה את הכלי החשמלי כטרקטור"** (בסעיף 3 לתשובה לערעור).

בהקשר זה, ביקש ב"כ המשיב להדגיש, כי בתשובתו לכתב האישום, המשיב אמנם הודה שהוא נהג בטרקטור, אך הוא לא הודה, שנהג בטרקטור מחייב רישיון נהיגה או בטרקטור שפרטיו מופיעים בכתב האישום. בהמשך לכך, טען ב"כ המשיב, כי בית משפט קמא אמנם קיבל כראיה את מספר הרכב שנרשם בדו"ח הפעולה, אך עדיין, המערער לא הוכיחה, שרכב הנושא מספר זה, טעון רישיון נהיגה. להשקפתו, במצב דברים זה, בצדק זיכה בית משפט קמא את המשיב.

לבסוף, ציין ב"כ המשיב שורה של פגמים שנפלו בחקירתו של המשיב במשטרה, וביניהם, העובדה, שחקירתו של המשיב הייתה בשפה העברית ולכן הוא לא הבין את שנאמר לו (בסעיף 17 לתגובה לערעור). בדומה, הלן על כך, שבדיון בערעור בבית המשפט המחוזי לא נכח מתורגמן. לטענתו, כפועל יוצא, המשיב לא הבין שגזר דינו הוחמר וכי נאסר עליו לנהוג גם בטרקטור.

דיון

13. לאחר שעיניתי בהכרעת הדין ושקלתי את טענות הצדדים, הגעתי למסקנה, כי דין הערעור - להתקבל, וזאת מהטעמים שיפורטו להלן.

14. כאמור, בכתב האישום נפלה שגגה, באופן שישנה אי התאמה בין סוג הרכב בו נטען שהמשיב נהג (טרקטור) לבין מספר הרכב שמופיע בכתב האישום כשייך לטרקטור: התברר, כי המספר שנרשם, לא שייך לרכב בו נהג המשיב אלא לעגלה אשר הייתה מחוברת לאותו רכב. הנהיגה באותה עגלה, אינה מחייבת רישיון נהיגה (היא מוגדרת כ"גרור"), ומסיבה זו, מצא בית משפט קמא, כי מדובר ב"פגם מהותי בכתב האישום", בגינו "הייתי יכולה לזכות את הנאשם כבר בשלב זה מאחר והמאשימה לא הוכיחה את האשמה המיוחסת לנאשם בכתב האישום". אכן, אין להקל ראש בטעות העובדתית שנפלה בכתב האישום, אשר מן הראוי היה שלא תתרחש. ואולם, בשים לב לכך, שלא היה בשגיאה זו כדי להחמיר עם המשיב והייתה לו הזדמנות הוגנת להתגונן מפני האישומים שיוחסו לו, מסכים אני עם המערערת, כי העובדה, שאין בידה את מספר לוחית הרישוי של הרכב בו נהג המשיב (כך שאין ביכולתה להציג ראיה כי הנהיגה באותו רכב דורשת רישיון), אינה מובילה בהכרח למסקנה, כי אין ביכולתה של המאשימה להוכיח את האישום המיוחס למשיב - נהיגה ברכב המחייב רישיון נהיגה. כך, פסק בית המשפט העליון בהקשר דומה, כי ניתן להרשיע אדם בעסקת סמים גם אם הסמים לא נתפסו: "בקבוקי הסם לא נתפשו אמנם, אך אין בעובדה זו, כשהיא לעצמה, כדי למנוע את הרשעתו של זהבי בדינו. אכן, ניתן להרשיע אדם בעסקת סמים גם אם הסמים לא נתפסו כלל" (בע"פ 4998/95 מ"י נ' אוקטביו, ניתן ביום 31.7.97, בפסקה 18). וראו גם ע"פ 543/79 נגד נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 22.10.80), שם נקבע, כי ניתן להרשיע נאשם ברצח למרות שגופת הקרבן לא נמצאה, וזאת בהסתמך על הודאות הנאשם מחוץ לכותלי בית המשפט או על ראיות נסיבתיות.

על אותו משקל, במקרה דנן, ניתן להרשיע את המשיב חרף אי ההתאמה בין סוג הרכב למספרו על פי כתב האישום - ובלבד שעובדת נהיגתו ברכב אשר נדרש רישיון לנהוג בו, הוכחה כדבעי באמצעות ראיות אחרות.

15. ואכן, ניתן לראות, כי חרף מסקנתו דלעיל, הוסיף בית משפט קמא ובחן האם קיימות ראיות אחרות שיש בהן להוכיח את אשמתו של המשיב. בית המשפט קבע בעניין זה, כי "אין בפני ראיה לעניין סוג הרכב בו נהג הנאשם זולת העובדה שבדו"ח הפעולה ת/2 נרשם כי הנאשם נהג בטרקטור" (ההדגשה שלי - א' כ'), אך הנכון הוא, כי מלבד אותו דו"ח פעולה, ישנה בראש ובראשונה הודעתו של המשיב במשטרה, אשר הוגשה במסגרת פרשת התביעה (מוצג ת/1). בהודעה, מסר, כי "אמרו לי מותר לי לנהוג על טרקטור ... ככה אמרו לי בבית משפט" (בש' 11-13 למוצג ת/1), ולשאלה, מהיכן נסע ולאן, השיב: "כמה נסעתי הזזתי את הטרקטור, 10 מטר" (בש' 17). יתר על כן, ובכך העיקר, בית המשפט קמא התעלם מן העובדה, שהמשיב התייחס לרכב בו נהג כאל טרקטור - לא רק בהודעתו במשטרה, אלא גם בתשובתו לאישום. כך, טען ב"כ המשיב בדיון שהתקיים ביום 15.2.15: "הקראתי לנאשם את כתב האישום והוא הבין את תוכנו. אנו מודים בכך כי רישיונו פקע, לא מודים בפסילה כיוון שבגזה"ד שניתן לו בבית משפט לתעבורה בירושלים הוטלה עליו פסילה שסווגה כך שהוא יכול היה לנהוג על טרקטור. על החלטה זו הגישה המדינה ערר ובמסגרת הערעור בוטל הסיווג. בדיון בערעור שהתקיים ביום 5.6.12 בפני כב' השופט אמנון כהן, לא נכח מתורגמן והנאשם לא הבין כי כתוצאה מקבלת הערעור נאסר עליו לנהוג בטרקטור והוא נתפס נוהג בטרקטור" (ההדגשות שלי - א' כ').

16. בהינתן דבריו של ב"כ המשיב בתשובה לאישום (אליהם, כאמור, לא התייחס בית משפט קמא), אני מוצא, כי שגה בית משפט קמא במסקנתו לפיה אין לשלול את האפשרות, שהטרקטור אליו התייחס המשיב בהודעתו במשטרה הוא למעשה הכלי החשמלי עליו העיד בבית המשפט (ואשר לגביו טען, כי "זה לא צריך רישיון לדבר הזה לדעתי", בע' 10 ש' 3-4 לפרוטוקול מיום 5.5.15). שכן, דבריו של ב"כ המשיב בתשובה לאישום, ובמיוחד דבריו, כי "נאסר עליו

לנהוג בטרקטור והוא נתפס נוהג בטרקטור, אינם מותירים מקום לפרשנות אחרת, אלא שהמשיב הודה בכך, שהוא נהג בטרקטור הטעון רישיון, בזמן שנאסר עליו לנהוג בו. הם מפיגים כל ספק אפשרי ומובילים למסקנה חד משמעית ויחידה, לפיה, עד למתן עדותו בבית המשפט, לא חלק המשיב על העובדה, שהוא נהג בטרקטור אשר צריך רישיון לנהוג בו. כאן המקום להזכיר גם, כי בפתח התשובה לאישום הודיע ב"כ המשיב, שהוא הקריא למשיב את כתב האישום והמשיב הבין את תוכנו. המשמעות היא, כי אין עוררין, שבשלב התשובה לאישום הבין המשיב שהוא מואשם בנהיגה בטרקטור שנדרש רישיון כדי לנהוג בו. למרות זאת, לא רק שהמשיב לא העלה במסגרת התשובה לאישום, ולו ברמיזה, כל טענה לפיה הכלי בו נסע כלל אינו טעון רישיון נהיגה, אלא שהוא הדגיש, כי הוא אינו חולק על קיומו של היסוד העובדתי (נהיגה בטרקטור הטעון רישיון נהיגה) וכי טענתו היא אך לגבי התקיימותו של היסוד הנפשי (כי המשיב לא ידע שהוא פסול מלנהוג בטרקטור).

17. בהתייחסו לתשובה לאישום, טען ב"כ המשיב, כי כמו המשיב, גם הוא עצמו קרא לכלי החשמלי בו נהג המשיב, בשם טרקטור (ר' בסעיף 3 לתשובה לערעור). ברם, אם אכן טענת ההגנה הייתה, שהמשיב נהג בכלי חשמלי שאינו דורש היתר, ברור, כי ב"כ המשיב, שהינו עורך דין המודע לחשיבותה של המילה, לא היה משתמש במילה "טרקטור" לתיאור עונש הפסילה שהוטל על המשיב (**"כתוצאה מקבלת הערעור נאסר עליו לנהוג בטרקטור"**), ומיד לאחר מכן, לתיאור הרכב בו נהג המשיב (**"הוא נתפס נוהג בטרקטור"**). יתר על כן, אם המשיב אכן היה חולק בשלב התשובה לאישום על עצם נהיגתו בטרקטור הטעון רישיון, לא היה בא כוחו טוען, כי **"לא מודים בפסילה כיוון שבנהג ד"ד שניתן לו בבית משפט לתעבורה בירושלים הוטלה עליו פסילה שסווגה כך שהוא יכול היה לנהוג על טרקטור"**, אלא היה טוען, כי המשיב אינו מודה בנהיגה תחת פסילה, כיוון שהוא נהג ברכב שלא צריך רישיון לנהוג בו. לפיכך, אני קובע, כי לא ניתן לפרש את דבריו של ב"כ המשיב בתשובה לאישום, אלא כי המשיב לא חלק על עצם נהיגתו בטרקטור, אשר צריך רישיון לנהוג בו.

18. הנה כי כן, עסקינן בסיטואציה בה המשיב הודה בביצוע היסוד העובדתי של כתב האישום - בהודעתו במשטרה ובתשובתו לאישום - אך במהלך חקירתו הראשית, העלה גרסה חדשה לפיה הוא כלל לא נהג בטרקטור, אלא ברכב חשמלי שאינו טעון רישיון. מכאן, שעסקינן בגרסה כבושה, לגביה קבעה הפסיקה באופן חוזר ונשנה, כי ערכה הראייתית **"הינו מועט, כאשר לא ניתן הסבר מספק לכבישת העדות"** (ע"פ 395/06 חליסטוב נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 16.11.06, בפסקה 21). המשיב טען, כי ההסבר לכבישת גרסתו במשטרה היה משום שהוא נחקר בשפה העברית ולא הבין את השאלות שנשאל ובאיזה חשד הוא נחקר. ברם, אין בכך להסביר, מדוע לא הובאה גרסה זו בשלב התשובה לאישום, אז אין חולק שהמשיב הבין את המיוחס לו. הדעת נותנת, כי ב"כ המשיב היה מעלה טענה רלוונטית וחשובה זו בשלב זה, והעובדה שלא עשה כן ואף טען ההיפך, כי **"נאסר עליו [על המשיב] לנהוג בטרקטור והוא נתפס נוהג בטרקטור"** - מעיבה על אמינותה של הגרסה. כן אין להתעלם מן העובדה, שהמשיב בחר להעלות כקו הגנה את הטענה לפיה הוא נהג בכלי חשמלי שאינו טעון רישיון, רק לאחר שהתברר לו, שמספר הרישוי שנכתב בכתב האישום אינו של הרכב בו נהג, ולאחר שנסתיימה פרשת התביעה. יש במהלך דברים זה, להגביר את **"החשש הטבעי שהכבישה נועדה להתאמת הגרסה הכבושה לראיות התביעה ולסיכול האפשרות לבחון את מהימנותה, על ידי חקירתם של העדים שהעידו לפני חשיפתה"** (בע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 18.5.98, בפסקה 5). סביר, כי אם היה מעלה המשיב את גרסתו הכבושה במסגרת תשובתו לאישום, הייתה המערערת מזמינה את השוטר שכתב את דו"ח הפעולה, להעיד על סוג הרכב בו נהג המשיב.

19. כאמור, בית משפט קמא לא נתן דעתו לעובדה שגרסתו של המשיב במהלך עדותו הייתה גרסה כבושה, וכך גם התעלם מהמועד בו אימץ המשיב את גרסתו החדשה. במצב דברים זה, אני מוצא, כי קמה עילה להתערב במסקנתו של בית משפט קמא לגבי הגרסה שמסר המשיב בעדותו, כמעוררת ספק באשר לסוג הרכב שהמשיב נהג בו, ואני קובע, כי אין ליתן בה כל אמון. ויפים הם לכאן דבריו של כבוד הנשיא זמורה בע"פ 1/48 סילוסטר נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 16.11.48): **"הדין הפלילי אינו צריך לקבל צורת משחק אשקוקי שבו מהלך אחד בלתי נכון קובע את גורל המשחק. תפקיד הדין הפלילי - להוציא כאור משפט" (שם, בפסקה 17).**

20. כידוע, אין להרשיע אדם על יסוד הודאתו, אלא אם מתווסף להודאה "דבר מה נוסף". מדובר בתוספת ראייתית מאמתת, שדי שתאשר במידת מה את תוכן ההודאה, ולא בתוספת ראייתית מסבכת. בענייננו, אני מוצא "דבר מה נוסף" להודאותיו של המשיב בחקירתו במשטרה ובתשובתו לאישום, בדו"ח הפעולה בו ציין השוטר, כי המשיב נהג בטרקטור. ב"כ המשיב טען, כי גם השוטר שכתב את דו"ח הפעולה, **"רשם בדו"ח הפעולה את הכלי החשמלי כטרקטור"** (בסעיף 3 לתשובה לערעור), אך אין בידי לקבל טענה זו, משהצדק עם בית משפט קמא, כי בהסכמתו להגשת דו"ח הפעולה כראיה קבילה הסכים ב"כ המשיב **"לתוכנו, בין היתר, בכל הנוגע לסוג הרכב שצוין בו"**. כך גם יש לזכור, כי ב"כ המשיב ויתר על חקירתו של השוטר בחקירה נגדית.

לא למותר לציין גם, את פסיקתו העקבית של בית המשפט העליון, כי **"בעדות כבושה ניתן למצוא לעיתים חיזוק לראיות התביעה"** (ראו, למשל, בע"פ 6901/10 דוד נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 2.1.13, בפסקה 18).

21. לפיכך, אני קובע, כי **היסוד העובדתי** הוכח במידת ההוכחה הנדרשת - כי המשיב נהג בטרקטור המחייב רישיון נהיגה, כשהוא תחת פסילה.

22. ועתה, לשאלת **היסוד הנפשי**. כאמור, המשיב הלן על כך, שהדיון בערעור בפני בית המשפט המחוזי, התנהל בעברית, בלא נוכחות מתורגמן, וכי בתום הדיון, מי ששימש כסנגורו באותו הליך, עו"ד אנואר באשיר, לא הסביר לו את תוצאת הערעור אשר ביטל את הסיווג של השלילה ולכן המשיב לא ידע שהוא פסול מלנהוג בטרקטור. ברם, לא מצאתי בטענות אלה ממש. המדובר בטענות בעלמא, אשר לא נתמכו בכל ראיה שהיא, ומנגד, כפי שציין בית משפט קמא, אין אינדיקציה להימצאותו של מתורגמן בדיונים שהתקיימו בבית המשפט לתעבורה (ת"ד 7585-03-11). יש באמור לכרסם בטענתו של המשיב בדבר אי הבנת השפה העברית, והסברו, כי השופט בבית המשפט לתעבורה **"הסביר לי ותרגם"** (בע' 10 ש' 27 לפרוטוקול מיום 5.5.15), גם הוא נעדר כל בסיס ראייתי ונראה קלוש. מכל מקום, אם אכן לא הבין המשיב את שנאמר במהלך הדיון בערעור, אזי לא ברור, מדוע הוא לא הלן בפני עו"ד באשיר או בפני בית המשפט על העדרו של מתורגמן מאולם הדיונים, או על קשיי הבנה של המתרחש באולם? בדומה, אם כטענתו של המשיב, עו"ד באשיר לא הסביר לו את תוצאת הערעור ו**"אמר לי ללכת והלך זה מה שקרה"** (טענה אשר על פניה נראית בלתי סבירה), מדוע לא בירר עם עורך הדין לאחר מכן מה הייתה תוצאת הערעור? ונזכיר כאן, כי עו"ד באשיר דובר את השפה הערבית.

23. לפיכך, אני דוחה מכל וכל את טענותיו של המשיב בדבר כשל בייצוג, ואפנה לדברים שנאמרו ברע"פ 7789/14 **זחאיכה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 1.12.14), אשר מתאימים הם למקרה דנן: **"לא ניתן להשלים עם התופעה, כי**

לאחר סיומו של הליך משפטי, יקום אחד הצדדים ויטען בעלמא, כי בא-כוחו פעל ללא ידיעתו וללא הסכמתו. ככל שמדובר בטענה כנה, הדברים חמורים ביותר, וראוי למצות את הדין עם עורך הדין שסרח, כביכול. לעומת זאת, אין מקום לכך שטענה מעין זו תיטען כלאחר יד, מבלי לנקוט צעדים נגד עורך הדין שנגדו מופנות הטענות, או לכל הפחות לצרף את תגובתו של עורך הדין לטענות נגדו" (שם, בפסקה 9).

24. אשר על כן, אני מקבל את הערעור ומרשיע את המשיב בביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה; נהיגה בלא רישיון נהיגה תקף, לפי סעיף 10א לפקודה; ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי.

התיק יוחזר לבית משפט קמא לצורך גזירת העונש.

המזכירות תשלח העתק לצדדים.

ניתן היום, י"ג חשוון תשע"ו, 26 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.